

s-a numărat Giorgio Strehler. Alexandru Darie este un astfel de regizor. El este însă, totodată, ceea ce italienii numesc "figlio d'arte", adică un om de teatru provenit din părinți și ei oameni de teatru; este un intim cunoscător al vieții nevăzute a teatrului, al mecanismelor și mașinărilor care declanșează, tocmai, iluzia, comică sau nu. De aceea, nu s-a putut stăpâni să nu "pirandellizeze" oarecum textul, introducând în curgerea acțiunii mici sincope de observație "la rece", care ne reamintesc, periodic, că avem în față un exemplar pur de "teatru în teatru". (Același rol "distanțator" îl are și traducerea realizată de dramaturgul Horia Gârbea – discret actualizantă și autoironică, parcă mai degrabă comentând textul decât talmăcindu-l ca atare.) Procedeul înviorează considerabil desfășurarea scenică, în care povestea propriuzisă – piesa din piesă i s-ar putea spune – rămâne destul de neclară. De altminteri, ea nici nu contează prea mult, menirea sa principală fiind, în spectacol, să umple cumva timpul până la surpriza din final. O surpriză care este, de fapt, o revelație, de un efect emoțional extraordinar și de o forță dramatică neobișnuită, ce proiectează asupra spectacolului, retroactiv, o aură semnificativă strălucitoare și caldă. Cum spuneam, Alexandru Darie este nu doar un artist, ci și un bun meseriaș. El știe să "deseneze" și să folosească lumini (care au, din nou, contribuție majoră la plasticitatea imaginii scenice), punându-le totodată în serviciul scenografiei simple și extrem de frumoase a Mariei Miu, și știe, mai ales, să-și asigure colaborarea fără rezerve a actorilor. Rareori am auzit atâtea exclamații de încântare pe tema lucrului în repetiții cum am auzit acum de

În centru, Marian Rălea

la interpretării din distribuție. De altfel, atmosfera agreabilă din timpul pregătirii spectacolului se prelungește, palpabil aproape, în serile de reprezentație: actorii joacă destins și cu plăcere, bucurându-se parcă de fiecare intrare în scenă și retrăgându-se în culise cu o urmă de regret. Observația e valabilă și pentru cei care au, precum Florin Anton și Ion Chelaru, misiunea ingrătă de a însoți, pe mari porțiuni, jocul celorlalți în chip de observatori fără replică, și pentru cei cărora le revine, din construcția dramatică, prim-planul atenției, precum Marian Rălea – perfect, scriptor în monologul de început, cedând apoi, din păcate, comodității procedeelelor sale histrionice verificate –, George Ivașcu, Tudor Chirilă sau Delia Nartea, și pentru cei distribuiți în roluri secundare. În mod special aceștia din urmă se detașează prin excelența

interpretării: Dorina Chinac, cu o naturalitate și o "prezență" scenică ieșite din comun, Șerban Cella, aproape de nerecunoscut într-o compoziție ce-i solicită și trupul, și glasul, Dan Aștilean, stâmind interesul în două roluri minuscule (li se adaugă, eficient, Alexandru Pop).

Reprezentația pe care am văzut-o avea încă unele detalii imperfect rezolvate: lungimi, mici alunecări în vulgaritate, momente de haz forțat. Se vedea însă limpede "tăietura" inteligentă și sensibilă a mizanscenei. Fără îndoială, rodajul îi va prîi spectacolului, care la toamnă va fi relansat, cred, într-o "formă" superioară celei de acum. Ar fi poate cea mai bună dovadă că teatrul e o creație nu numai vie, ci și nemuritoare. După cum ar fi și cel mai frumos omagiu adus teatrului de către oamenii de teatru.

Alice Georgescu

Un sentiment al performanței

Înainte de mult-așteptata eclipsă, la Râmnicu Vâlcea vara a însemnat un moment al "exploziilor solare" pentru teatrul din localitate. Mai întâi, o schimbare "la vârf", care, prin concurs, a adus-o în fotoliul de director pe actrița Doina Migleci, o exponentă 100% a mediului artistic vâlcean, crescută în climatul de neobosită pasiune pentru scenă cultivat de regizori ca Silviu Purcărete, Dan Micu, Alexandru Dabija, Gheorghe Marinescu. Concomitent cu pregătirea fuziunii dintre Teatrul "Anton Pann" și Teatrul de

tineret și copii "Ariel", au avut loc spectacolele noi cu **Prăpăștiile Bucureștilor** (în regia lui Cristian Nicolae) și **Oi-Na** (alcătuit, din elemente de pantomimă, de regizorul Emil Șerban), la care s-au adăugat prestigioasele reprezentații de tumele ale Teatrului Act cu **Cetatea soarelui** și ale oaspeților cafenelei bucureștene "Green Hours" cu **Azi mă... Ubu** (Coca Bloos și Mihaela Rădescu). În acest context

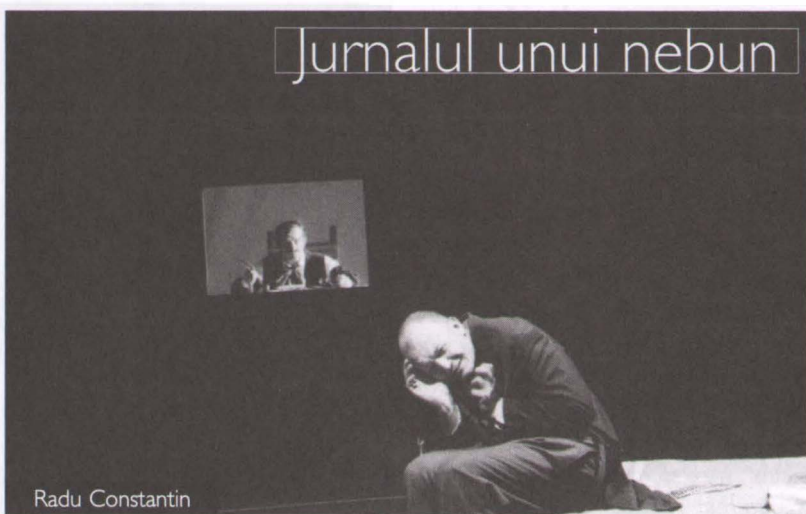
de relansare a dialogului scenă-spectator, tocmai în miez de vară, pe caniculă, a avut loc premiera **Jumalului unui nebun**. Cu câteva luni în urmă, regretatul regizor Dan Micu începuse cu actorul Radu Constantin repetițiile la **Mantaua** de

JURNALUL UNUI NEBUN de N. V. Gogol • **TEATRUL "ANTON PANN"** din RÂMNICU VÂLCEA • Data reprezentației: 5 iulie 1999 • Adaptarea scenică, regia și scenografia: **Adrian Roman** • Distribuția: **Radu Constantin** (Poprișcin), **Corina Merișescu-Nadoș** (Sophie, Fetîșcana, Medji), **Gabi Popescu** (Șeriful, Directorul, Lacheul, Dirigintele de poștă, Marele Inchizitor).

Gogol. Cel care i-a fost discipol și prieten apropiat în ultimii ani de viață, regizorul Adrian Roman (debutant cu cinci ani în urmă, la Galați, cu **Nașul**, tot după Gogol), a pus în scenă **Jurnalul unui nebun**, păstrându-l în rolul principal pe excelen-tul interpret Radu Constantin, unul dintre actorii de frunte ai teatrului vâlcean.

În întinericul scenei, rareori sfâșiat de spoturi de lumină ori de pâlpăitul unei lămpi oboseite, întâmplările vieții sale sunt evocate de Poprișcin când cu patos euforic, când cu spaimă, cu nevolnic protest sau cu oarbă disperare. Celelalte personaje, care în alte montări, de pildă aceea de la Botoșani, apar pe scenă, aici se întrezăresc, doar, printr-o "fereastră" deschisă către... subconștientul protagoniștii. Suficient, însă, pentru ca ivirile lor să ne dea și imaginea unor situații comic-grotesci, dar și măsura talentului interpreților – Gabi Popescu și Corina Merișescu-Nadoș, într-o suită de roluri – mai bine zis, de crochiuri – realizate cu iscusință și nerv. Dar sentimentul performanței izvorăște din forța remarcabilă cu

Radu Constantin

care protagonistul își interiorizează partitura și, în același timp, găsește un șir infinit de expresii mimice și corporale, de o rară și violentă plasticitate, pentru năstrușnicele lui peripeții sau pentru "dialogurile" cu cățelușa Medji și cu toți cei ce populează nefericita lui minte, până la criza finală din ospiciu. Pândită ici-colo de un exces de zel "psihologizant" și de tehnică elaborată, ce riscă să sufocă emoția,

această cumplită restituire a naufragiului moral într-o lume unde însăși aparenta normalitate este minată de falsuri, de cinismul semenilor și de absurd, își află consonanțe cu premonițiile cenușii ale teatrului de la acest sfârșit de secol, dar și temeuri de prețuire a unui travaliu artistic urmărit de spectatori, aflați și ei pe scenă, cu sufletul la gură.

Ion Parhon

foto: Mihai Moiceanu

Gabriela Butuc și Mircea Andreescu

CUI I-E FRICĂ DE VIRGINIA WOOLF? de Edward Albee. Traducerea: Anda Boldur • TEATRUL "SICĂ ALEXANDRESCU" din BRAȘOV • Data reprezentației: 27 iunie 1999 • Regia: Mircea Comișteanu • Decorul: Viorel Penișoară-Stegaru • Distribuția: Virginia Itta Marcu (Martha), Mircea Andreescu (George), Gabriela Butuc (Honey), George Tudor (Nick).

Triumful muncii

Scrisă și montată în 1962, **Cui i-e frică de Virginia Woolf**, piesă rămasă până astăzi în repertoriul celor mai importante teatre ale lumii, l-a făcut cunoscut pe Edward Albee, considerat aproape în unanimitate drept cel mai bun dramaturg american după Arthur Miller și Tennessee Williams. Majoritatea comentari-

mult: de angoasa omului contemporan, speriat de tot ceea ce îl înconjoară, de lipsa de comunicare, de necunoscut, de singurătate.

Acțiunea este foarte simplă, aproape inexistentă, întâmplările fiind înlocuite cu discuții despre viață, cu ura dintre sexe și generații, cu dorința de a-l chinui pe celălalt "pe Martha" sau "pe musafiri", după cum ni se anunță la sfârșitul fiecărui act și la începutul celui următor.

Torturarea celorlalți este însă, în egală măsură, auto-torturare, ironia față de ceilalți – auto-ironie. Planurile diverse, nivelurile suprapuse, sensul încărcat de

Cui i-e frică de Virginia Woolf?

ilor au asociat această piesă amară, plină de caustice și dureroase observații pe marginea vieții cuplului, cu **Dansul morții** de August Strindberg, recunoscând însă că aici este vorba de ceva mai

ambiguitate al cuvintelor sau al acțiunilor au fost perfect înțelese de regizor și convingător, sugestiv, emoționant și incitant concretizate de actori.

Am avut prilejul să văd mai multe variante scenice ale acestei piese și în teatrele noastre, și în străinătate; spectacolul brașovean a avut ceva nou, dezvăluind semnificații nebănuite până acum. Ele au fost materializate și puse în lumină mai ales de către interprete, Virginia Itta